

25-10-2023

UKA2023/110

Pele Broberg, Naleraq

Forslag til Forespørgselsdebat om, hvorvidt det vil være en god idé, at Selvstyret og Staten i fællesskab udarbejder en forventningsafstemning vedrørende de juridiske, politiske og økonomiske forhold mellem Grønland og Danmark i det tilfælde, at Grønland ønsker at blive en selvstændig stat.

Medlem af Inatsisartut, Jens-Frederik Nielsen, Demokraatit

Debat

Fra Naleraq vil vi takke Jens-Frederik Nielsen, Demokraatit, for hans forslag til forespørgselsdebat.

Jeg vil starte med at anerkende den præmis der ligges op til.

Præmis: Vi kan ikke blive selvstændige selv. Vi skal bruge Danmarks hjælp i al evighed.

Den firkantede måde at tolke oplægget på, bunder ikke i ønsket om at nedgøre oplægget. Ej heller vidensniveau blandt partierne om emnet. Vi forstår fuldt ud at man kan havne i voksenlivet før man er klar.

Problemet med den præmis, bunder i den sædvanlige omgåelse af såvel nationale (folketing) som internationale love, når snakken går på selvstændighed. Man begynder nemlig ofte med at påstå at man skal følge en bestemt fremgangsmåde, FØR man overhovedet kan snakke om at være selvstændig.

Vi har talrige eksempler på ikke kun partier og Naalakkersuisut, men også journalister der burde dykke ned i emnet, ikke forholder sig til andet end formodninger.

Eksempelvis kan nævnes forfatningsudkastet. Der er påstået flere gange vi ikke kan blive selvstændige, før vi har en forfatning. Hvilket modsiger flere lande, der netop ikke har en forfatning.

En måde at være en stat på, uden forfatning, bunder eksempelvis i at al lovgivning ”skal give mening for borgerne”. Altså en anden måde at sige ”vi plejer”. Altså følger det ikke internationale krav, for at blive anerkendt som en stat, men kan i bedste fald tilskrives uvidenhed, i værste fald bevidst udskydelse af selvstændighed. Men midt i mellem måske en erkendelse af at man som politisk parti gerne vil have en forfatning, der dog ikke forklarer hvorfor man så ikke erkender at man egentlig kan blive selvstændige uden en forfatning.

Et andet eksempel, er nok den mest brugte: ”Vi skal først overtage områder før vi kan blive selvstændige” samt ”Vi skal først tjene nok penge til at erstatte bloktilskuddet”.

Her er det vigtigt at fremhæve at selvstyreloven er spillereglerne for at HOLDE os i det danske

Naleraq

kongerige. Det beskriver hvad vi KAN få lov til (af Danmark) at overtage fra dem, det er ikke en opskrift på selvstændighed.

Noget der fremhæves af Danmarks notifikation, som blev afleveret 7. oktober 2009 til FN's generalsekretær¹, hvor der står:

” According to section 21 of the Act, decisions regarding Greenland's independence shall be taken by the people of Greenland. Until any such decision has been endorsed by the Greenlandic and the Danish Parliaments, Greenland remains part of the Kingdom of Denmark. The Act does not prejudice the rights of the people of Greenland under international law.

Since 1979, Greenland has enjoyed Home Rule. The new Act on Greenland Self-Government opens for expansion and transfer of further competences and responsibilities from the Danish authorities to the Greenland authorities.”

Så det står meget klart på officielle udmeldinger fra Danmark, at selvstændighed og overtagelse af sagsområder intet har med hinanden at gøre.

Og måske nok så vigtigt, så er påstande om behov for politisk, økonomisk, social eller uddannelsesmæssige udvikling, før vi kan blive selvstændige, direkte brud på FN's deklaration 1514², hvor der står:

” Inadequacy of political, economic, social or educational preparedness should never serve as a pretext for delaying independence.”

Fra Naleraq er vi helt klar over hvilken tone man forsøger at give den fornyede energi vi har bidraget med, for at vriste os fri af annekteringen in 1953.

”Løsrivelse” ”Anti-Danmark” ja ligefrem ”racister” er ord man har kunne finde, ikke kun på journalisters værk, men også sociale medier.

Men vi er også klar over mange omkring i verden ser det med andre øjne.

”Frihedskamp” ”retfærdighed” og ”moderne frihedstænkere”

Da jeg var inviteret til at tale i Catalonien, især om selvstændighed, observerede jeg at hvor vi i Grønland får at vide vi ikke har råd til selvstændighed, så var begrundelsen for at udskyde selvstændighed dernede at de tjente for mange penge.

Hvor vi i Grønland får at vide at vi er for få, der udskyder politikere tanken med de er for mange. Ja det fornemmeste formål kunne vi konstatere at uanset om man påstår man gerne vil selvstændighed, så mangler der ikke undskyldninger for at udskyde det. Ganske som vi ser det fra ”Inuit” Ataqatigiit og Siumut. De andre partier er selvsagt lovligt undskyldt for ikke at levere på det, da man hverken sidder i spidsen for landet eller kæmper for det. Men fra Naleraq vil vi dog opfordre alle partierne til, at hvis de vitterligt påstår at ville enten kæmpe for eller acceptere flertallets beslutning

¹ <https://www.stm.dk/media/11338/10-notifikation-af-7-oktober-2009-til-fn-s-generalsekretaer-om-selvstyreloven.pdf>

² <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/declaration-granting-independence-colonial-countries-and-peoples>

Naleraq

om selvstændighed, så kunne man i det mindste lade være med bevidst at sabotere processen eller slynge udokumenterede påstande ud i luften for at forsinke processen.

Det er ingen tjent med. Hverken i Grønland eller Danmark.

Fra Naleraq vil vi på det kraftigste opfordre alle partierne til at komme ud af busken med deres budskab. Vi har nemlig også observeret andre måder man konsekvent prøver at afspore argumenterne for vores egen fremtid.

”Vi tager et skridt tættere mod selvstændighed hver dag”

”Vi vil også selvstændighed, men vi har bare en anden måde at gøre det på”

Kort sagt, vrøvl.

Jeg vil her referere til selvstyrelovens kapitel 8, §21:

”Kapitel 8

Grønlands adgang til selvstændighed

§ 21. Beslutning om Grønlands selvstændighed træffes af det grønlandske folk.

Stk. 2. Træffes beslutning efter stk. 1, indledes der forhandlinger mellem regeringen og Naalakkersuisut med henblik på gennemførelse af selvstændighed for Grønland.

Stk. 3. En aftale mellem Naalakkersuisut og regeringen om gennemførelse af selvstændighed for Grønland skal indgås med samtykke fra Inatsisartut og skal godkendes ved en folkeafstemning i Grønland. Aftalen skal endvidere indgås med samtykke fra Folketinget.

Stk. 4. Selvstændighed for Grønland indebærer, at Grønland overtager højhedsretten over Grønland.”

På intet tidspunkt står der noget om vi skal sørge for politisk, økonomisk, social eller uddannelsesmæssige udvikling, før vi kan blive selvstændige. Danmark kan nemlig ikke bryde med internationale love og vedtagelser.

Der står vi træffer beslutning om selvstændighed, dernæst følger en proces der er beskrevet i selvstyrelovens bemærkninger.

Fra Naleraq vægter vi uddannelse og generel viden højt. Blandt andet derfor vi ønsker at få lavet en skattereform så vi undgår grønlænderne flygter fra landet. Men især fordi man med generel viden er klar over, man aldrig går over til fjenden og spørger hvad de mener om ens planer.

Man udstiller aldrig sine forhandlingspositioner, som Færøerne fandt ud af. Eller sagt på en anden måde: Hvis man ønsker at sabotere Grønlændernes ønske om selvstændighed, så spørger man danske politikere om hvad de mener om emnet. Så stiller man §20 spørgsmål i folketetinget, for at underminere processen. Ja, så beholder man 2 politikere i det danske folketing i stedet for at fjerne dem i

Naleraq

henhold til grundloven, nu hvor Inatsisartut og Naalakkersuisut efter sigende skulle repræsentere det grønlandske folk. Ikke folketinget.

Fra Naleraq har vi siden 2018 fremlagt en køreplan til at overtage højhedsretten over Grønland, i henhold til selvstyreloven.

Alle partierne og pressen havde travlt med at nedgøre den, men jeg vil anbefale i kigger på den igen. Den følger såvel selvstyreloven såvel som internationale forskrifter. Ja den giver ovenikøbet en proces med folkeoplysning og 2 afstemninger for selvstændighed.

Vi har ovenikøbet gjort det nemmere med en forsimplet udkast til grundlov på 24 paragraffer, og vi lægger selvfølgelig disse oplysninger tilgængeligt på vores hjemmeside denne uge.

Fra Naleraq forventer vi de sædvanlige floskler fra de større partier, der måske bedst kan opsummeres med "Jeg elsker dig, men..." "Vi vil selvstændighed, men..."

Udtalelser på at det er vores børnebørn der skal sørge for det, og at det først sker om 50 år, er vi alle klar over. Alligevel vælger koalitionen symbolpolitik med en "Naalakkersuisoq for selvstændighed", uden at vi går i detaljer, en Naalakkersuisoq der ikke vil følge EMRK, Udenrigsministeriets skrivelse af 2004 om identiteten for det grønlandske folk eller sågar at "Inuit-undtagelsen" for handel med sælskindsprodukter er for Inuit.

Så vi har allerede mulighederne, man vælger bare ikke at bruge dem.

Vi har alle mulighederne, man vælger bevidst at argumentere imod selvstændighed.

Derved mister vi retten til selvstændighed.